

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.21.005/2017/4.szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Szabó Erna ügyvéd által képviselt **felperes neve (címe)** szám alatti lakos felperesnek – a dr. Rékási Róbert ügyvéd által képviselt **alperes neve(címe)** szám alatti székhelyű alperes ellen szerződésszegéssel okozott kár megtérítése iránt indított perében a Gyulai Törvényszék 2017. szeptember 18. napján kelt 14.P.20.312/2016/69. számú ítélete ellen a felperes részéről 71., az alperes részéről 70., 73. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit **részben megváltoztatja**, mellőzi az alperest elsőfokú eljárási költség megfizetésére kötelező rendelkezést és kötelezi a felperest, 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 1.850.000,- (Egymillió-nyolcszázötvenezer) Ft elsőfokú eljárási költséget.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 500.000,- (Ötszázezer) Ft másodfokú eljárási költséget és az államnak – külön felhívásra – 2.500.000,- (Kettőmillió-ötszázezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

Az alperes 2000. év végére hozta létre a **(település neve)**-i Vadaskertetet. A **(település neve)**i Erdészeti Igazgatóság erdészeti igazgatója ebben az időszakban **(személy 1)** volt, aki **(személy 2)** kerületvezető vadászt bízta meg a vadaskert vezetésével. Utóbbinak feladata volt többek között a vadaskerti, a beléptető és a vadászati szolgálati napló, valamint a vadgazdálkodással kapcsolatos egyéb nyilvántartások vezetése.

A felperes egy korábbi rendezvény kapcsán ismerkedett meg **(személy 1)**-gyel, akivel közös üzleti vállalkozás megvalósítását tervezték. Az elképzelés lényege az volt, hogy a felperes különböző fajtájú vadászható állatokat vásárol tenyésztés céljából, amelyeket a **(település neve)**-i Vadaskertbe telepít be. A felperes a betelepítést követően 2-4 évvel kívánt írásban 10 évre szerződést kötni, melynek lényege szerint – mivel ekkorra a betelepített vadállomány olyan szaporulatot ér el, hogy levadászásával vagy levadásztatásával az eredeti törzsszállomány változatlanul hagyható – a felperes a szaporulat 50%-át vagy maga levadászhatta volna, vagy levadásztathatta volna, vagy annak értékét az alperes megfizette volna a részére. A szaporulat alperest illető része fedezte volna a vadak tartási költségeit.

Mindezek érdekében vadállományt vásárolt, melyet a vadaskertbe szállított. Így 2001-2002-ben 69 db vaddisznó, 2 db gím bika, 2 db gím üsző, 2 db muflon és 2 db jerke került az alperes **(település neve)**-i Vadaskertjébe. A felperes a vadak sorsát figyelemmel kísérte, tartásukhoz takarmány beszállításával hozzájárult. 2003. év vége felé a felperes tudomására jutott, hogy az alperes vadászatot rendez a vadaskertben, ezért felhívta **(személy 1)**-et a szerződés megkötése érdekében, aki azonban ettől elzárkózott. Ezt követően a peres felek között éveken át egyeztetés folyt, amely eredménytelenül zárult: szerződést nem kötöttek, egymással nem számoltak el.

A felperes keresetében 43.170.000,-Ft megfizetésére kérte kötelezni az alperest elsődlegesen letéti szerződés megszegésével okozott kár megtérítése címén, követelése másodlagos jogalapjaként a Ptk. 6. §-át jelölte meg, míg harmadlagosan jogalap nélküli gazdagodásra hivatkozott. A követelt összegből 7.140.000,- Ft-ot a betelepített törzsállomány, 36.030.000,- Ft-ot pedig a szaporulat értékeként jelölt meg.

Elsődleges keresetét arra alapította, hogy a felek között letéti szerződés jött létre, amelynek alapján a felperes a tulajdonát képező vadállományt az alperes őrizetére bízta, és megállapodásuk szerint a betelepített vadak szaporulatának fele letéti díjként illeti az alperest. Előadta, megállapodtak abban is, hogy a díj magában foglalja az alperes részéről a vadállomány őrzésének, ellátásának költségeit is a letét megszűnéséig.

Arra az esetre, ha a bíróság a szerződés létrejöttét nem állapítaná meg, az alperes utaló magatartása alapján, biztatási kárként igényelte a követelt összeget. Állította, **(személy 1)** szóbeli nyilatkozata miatt telepítette a vadállományt a vadaskertbe. Az, hogy az alperes a betelepítés ellen nem tiltakozott, bizonyítja magatartásának szándékosságát és kizárja a felperes önhibáját.

Harmadlagos érvelése szerint az alperes a betelepített vadak és azok szaporulata értékével jogalap nélkül gazdagodott, és mivel a gazdagodás visszatérítését kizáró tények nem állnak fenn, köteles gazdagodását a felperesnek visszatéríteni.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Vitatta, hogy a felperes vadakat telepített volna be a **(település neve)**-i Vadaskertbe, és hogy a felek között szerződés jött volna létre, vagy utaló magatartás valósult volna meg. Másodlagos álláspontjaként ugyanakkor kifejtette, a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény (Vtv.) 9. § (4) bekezdésében foglaltak alapján a vad a betelepítéssel – ha ezt a tényt a bíróság bizonyítottnak találja – a vadászatra jogosult, vagyis az alperes tulajdonába került. Így a felperes legfeljebb a vadak betelepítéskori értékének megfelelő elszámolásra tarthat igényt, mivel a szaporulat egészének vagy részének a megszerzéséről való megállapodás a Vtv. 9. §-a szerint semmis.

Az elsőfokú bíróság 8.P.20.589/2012/49. számú közbenső ítéletével megállapította, hogy a **(település neve)**-i Erdészet vadaskertjében a felperes által 2002-ben elhelyezett 2001. márciusi születésű 15 darab vaddisznó kocából, 9 darab 2 éves vaddisznó kanból, 2002. áprilisi születésű 15 darab vaddisznó malacból, 2002. márciusi születésű 30 darab vegyes ivarú vaddisznóból, 2 darab gímszarvas bikából, gímszarvas üdő, 2 darab muflon kosból és 2 darab jerkéből álló vadállomány és ennek szaporulata 50%-ának levadászása elmaradásával a felperesnek okozott kárért az alperes teljes felelősséggel tartozik. Határozatának indokolása szerint a letéti szerződés létrejötte nem igazolt, az 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: Ptk.) 6. §-ában írt biztatási kár törvényi feltételei azonban megvalósultak. Az alperes **(település neve)**-i erdészetének igazgatója határozott ígéretet tett a felperesnek arra, hogy a vadak betelepítését követően szerződést kötnek egymással. Abból, hogy a felperes eltérő időpontokban telepítette be a vadakat, finanszírozta etetésüket, alappal lehetett arra következtetni, hogy mindezeket a később megkötendő szerződés érdekében, az alperesi

ígéretek tekintetével tette. Egyebekben kifejtette, a Vtv. 9. § (4) bekezdése a perben nem alkalmazható, ugyanis az egyfelől az állam, másfelől azoknak a személyeknek az állami tulajdonhoz való viszonyát rendezi, akik állami tulajdonban lévő vadhoz jutottak vagy más módon vadaskertben, illetve vadasparkban tartják az állami vadat. Végül utalt arra, hogy a jogszabályi rendelkezés diszpozitivitása lehetővé teszi a feleknek, hogy eltérően állapodjanak meg.

A Szegedi Ítéltábla Pf.I.20.821/2015/4. számú végzésével az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét hatályon kívül helyezte és ugyanezt a bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. Határozatának indokolásában rámutatott, egyetért az elsőfokú bíróság jogi álláspontjával annyiban, hogy letéti szerződés létrejötte nem állapítható meg, a peres felek szándéka sem irányult letéti szerződés megkötésére. Ezzel szemben a perben rendelkezésre álló adatokból láthatóan a felperes célja a haszonbérleti szerződés lényegi elemeit hordozó szerződéses kapcsolat létrehozása volt. Ilyen tartalmú szerződés sem jött azonban létre, mivel annak lényegi elemei tekintetében a szerződő felek egyező akarata, konszenzusuk tartalma nem volt egyértelműen megállapítható. Az állított hosszú távú szerződéses jogviszonyban az ellenszolgáltatás mértékének meghatározásához nélkülözhetetlen az abban való megállapodás, hogy hány alkalommal, vagyis milyen gyakorisággal esedékes a haszonbérleti díj, azaz mely időintervallumon belül, milyen időközönként illette meg a szaporulat 50 %-a a felperest. Jelen esetben kizárólag a felperes előadása állt rendelkezésre arról, hogy a szerződést határozott időre kötötték volna, de a szaporulat megosztásának mértékére, gyakoriságára, azaz a haszonbérleti díjra sincs elegendő bizonyíték. Bizonyítottnak találta ugyanakkor a felperes által megvásárolt vadállomány vadaskertbe történt betelepítését. A biztatási kárt illetően kifejtette, ilyen jellegű igényként nem érvényesíthető a remélt, de később létre nem jött szerződés valamely szolgáltatásának teljesítése, mivel az elmaradt haszon tipikusan a szerződés megszegéséből eredő kárfajta. Amennyiben a szerződés jogi értelemben nem jön létre, a jogalap nélküli gazdagodás szabályait kell alkalmazni, melynek során az adott időszakbeli értékviszonyokat kell figyelembe venni. A Ptk. 6. §-ának alkalmazása nem a szolgáltatás tárgyára, azaz az elmaradt haszonra, hanem a félnek azokra a költségeire, kiadására vonatkozik, amelyek a szerződéskötés reményében merültek fel, következésképpen a felperes csak a vadállomány betelepítéskori ellenértékére tarthat igényt. A megismételt eljárásra előírta, nyilatkoztatni kell az alperest a felperes által megjelölt törzsállományértékre, és amennyiben szükséges, erre nézve szakértői bizonyítást kell lefolytatni. Az értéket a betelepítések időpontjára vetítve kell meghatározni.

Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban meghozott ítéletével kötelezte az alperest 7.890.000,- Ft tőke és járulékaival, valamint 1.153.000,- Ft perköltség megfizetésére, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Indokolásában egyetértett az alperes álláspontjával tekintetben, hogy az ítéltábla hatályon kívül helyező végzésének indokolása a bevitt vadak köre és a jogalap tekintetében kötötte a bíróságot. A felperes által a megismételt eljárásban csatolt közjegyzői okiratok sem voltak alkalmasak arra, hogy a jogalap tekintetében az elsőfokú bíróság eltérő álláspontra helyezkedjen. Hangsúlyozta, a nyilatkozatok tartalmát figyelembe véve sem lehetett a felek közötti szerződés valamennyi lényeges tartalmi elemére vonatkozóan megállapításokat tenni, a közjegyzői okiratok hitelességét pedig kétséggé tették a tanúk által használt egyező szófordulatok is. Így nem volt megállapítható olyan szerződés létrejötte, amely a vad védelméről és a vad gazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény (Vtv.) 9. § (4) bekezdésben rögzített főszabálytól való eltérést tartalmazott volna. Megjegyezte, eltérő megállapodást a Vtv. csak a vadaspark esetén enged, vadaskert esetében nem, így ha a felperes meg is állapodott volna az alperessel az általa betelepített vadállomány tulajdonjogát illetően, az jogszabályba ütközőként semmis lenne. Ebből következően a felperes csak a bevitt vadállomány betelepítéskori ellenértékére tarthat igényt, mely a 30/1997. (V. 30.) FM rendelet 17. számú mellékletében foglaltak alapján meghatározható. Ennek indoka egyrészt

az, hogy az érintett időszakban a 79/2004. (V. 4.) FM rendelet még nem volt hatályban, másrészt nem alkalmazható az élő vad kereskedelmi átlagára sem, mert az az alperesi gazdagodás mértékét ténylegesen nem képes kifejezni és a felek nem is adásvételi szerződést kötöttek, hanem jogviszonyukat a Vtv. 9. § (4) bekezdése alapján kell megítélni. Mindezek miatt figyelmen kívül hagyta a perben kirendelt vadgazdálkodási szakértő szakvéleményéhez csatolt adatközléseket. A további bizonyítási indítványok teljesítését mellőzte, mivel a tanúbizonyítás lefolytatására az ítéletábra hatályon kívül helyező végzése nem tartalmazott utasítást. A közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozatokat értékelte, ugyanakkor kiemelte, a nyilatkozatot tevő személyek tanúkénti meghallgatása az eljárás további elhúzódását eredményezné.

Az ítélettel szemben mindkét fél fellebbezéssel élt.

A felperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítását, másodlagosan annak megváltoztatását és az alperes kereset szerinti marasztalását kérte. Álláspontja szerint a megállapított tényállás ellentétes a rendelkező részben foglaltakkal, illetve az azzal kapcsolatos bizonyítékok megjelölésével. Kifogásolta, hogy bár az ítélet azt tartalmazza, hogy a tényállás megállapításánál a bíróság figyelembe vette **(szakértő neve)** szakvéleményét, indokolásában ennek ellenkezőjére utal. Véleménye az volt, az elsőfokú bíróság előtt nem folyt olyan bizonyítás, amely alkalmas lett volna arra, hogy az ügy elbírálását előre vigye. Kiemelte, a szakvélemény megalapozatlan, ezért – ahogy többször is indítványozta – újabb szakértő kirendelésére lett volna szükség a beszállított vadak és takarmány értékének meghatározásához is. Sétélmezte, hogy a bíróság nem adott helyt **(tanú 1)** **(tanú 2)** és **(tanú 3)** tanúkénti meghallgatásának. A Pp. 252. §-ában foglaltakat – álláspontja szerint – nem lehet akként értelmezni, hogy a másodfokú bíróság megállapításaitól az elsőfokú bíróság semmilyen körülmények között nem térhet el. A tanúk mellőzését nem indokolhatja az eljárás elhúzódása, ami neki egyébként sem róható fel. Hiányolta az elsőfokú ítéletből a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett körülményeket és azokat az okokat, amelyek miatt a bíróság valamely tényt nem talált bizonyítottnak vagy ami miatt egyeseket figyelmen kívül hagyott, míg másoknak jelentős bizonyítóerőt tulajdonított. Álláspontja szerint azzal, hogy keresetét a Ptk. 6. §-ára alapította, az elsőfokú bíróság által hivatkozott Vtv. 9. §-a elvesztette jelentőségét. Hangsúlyozta, az általa vásárolt, majd a vadaskertbe bevitt vadak tekintetében a Vtv. 9. § (4) bekezdése nem alkalmazható, e rendelkezéstől egyébként is el lehet térni diszpozitivitása miatt. Kérte figyelembe venni, hogy a Vtv. 9. § (1) bekezdése vadászterületen élő vadállományra vonatkozik, jelen esetben olyan tenyésztett, vadászható állatfajokról van azonban szó, melyek tulajdonosa a felperes. A Kúria egyedi ügyben hozott döntésére utalva rámutatott, a Vtv. 9. § (4) bekezdésének alkalmazhatósága szempontjából nincs különbség a vadaskert és a vadaspark között. Végül megjegyezte, ha a megállapodás érvénytelensége megállapítható lenne is, jogkövetkezményként kizárólag a szerződés határozathozatalig történő hatályossá nyilvánítása jöhetne szóba és a felperes ebben az esetben is jogosan tarthatna igényt a vadállomány szaporulatának ellenértékére.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni, a megállapított eljárási költség viselésére vonatkozó rendelkezés megváltoztatását kérte oly módon, hogy az ítéletábra a felperest kötelezze 1.749.617,- Ft + ÁFA megfizetésére. Jogorvoslati kérelme szerint az elsőfokú bíróság vélhetőleg elírás folytán az alperest kötelezte ítélete rendelkező részében 1.153.000,- Ft elsőfokú eljárási költség megfizetésére. Mivel a felperes az elsőfokú eljárásban nagyjórészt pervesztes lett, ő köteles az alperes eljárási költségeit viselni, amelynek azonban összegét is tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság. Kérte azt 2.222.017,- Ft-ra felemleni.

A felperes fellebbezése **alaptalan**, az alperes fellebbezése **részben alapos**.

Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban a tényállást helyesen állapította meg, az ítélet tábla az ügy érdemét illetően kifejtett jogi érveivel is mindenben egyetért, azokat maradéktalanul megismételni nem kívánja. A fellebbezés kapcsán az alábbiakat emeli ki:

Az ítélet tábla a letéti szerződés létre nem jötte, a biztatási kár és a haszonbérleti szerződés lényeges szerződési elemei tekintetében Pf.I.20.821/2015/4. számú végzésének indokolásában részletesen kifejtett jogi álláspontját továbbra is fenntartja azzal a kiegészítéssel, hogy a megismételt eljárásban sem merült fel olyan új bizonyíték, amelynek alapján a haszonbérleti szerződés (Ptk. 452. § (1) bekezdés) lényeges tartalmi elemei, ekként a szerződés létrejötte megállapítható volna (Ptk. 205. § (2) bekezdés). A felperes részéről az eljárásnak ebben a szakában becsatolt írásbeli tanúvallomásokból is csak az volt megállapítható, hogy a felek szándéka egy majdani, jövőbeli szerződés megkötésére irányult, amelynek lehetséges, de a szerződés létrejötte szempontjából nem kellően behatárolt tartalmára tettek nyilatkozatot. Így ezekből sem a célzottan hosszútávú haszonbérleti szerződés időtartama, sem a konszenzus ténye, sem a haszonbérleti díj esedékessége, illetőleg mértéke nem állapítható meg egyértelműen. Egyetért az ítélet tábla az elsőfokú bírósággal abban is, ahogyan a közjegyzői okiratokba foglalt nyilatkozatokat értékelte, figyelemmel volt gyakran teljesen azonos szóhasználatukra, az események óta eltelt hosszú időre és arra, hogy a tényállás alapját képező események őket közvetlenül nem érintették. Bizonyíték-mérlegelése ennek kapcsán okszerű, megfelel a Pp. 206. § (1) bekezdésének. Helyesen állapította meg mindezek alapján az elsőfokú bíróság, hogy a felek közti haszonbérleti szerződés létrejötte sem állapítható meg, aminek következtében a Ptk. 361. §-a szerinti jogalap nélküli gazdagodás szabályait kell alkalmazni a jogvitában, vagyis a felperes a vadállomány betelepítéskori ellenértékére tarthat igényt.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság a 30/1997. (IV. 30.) FM rendelet (R.) alapján a felperes által vásárolt vadállomány betelepítéskori értékét, kifejtett jogi érveit az ítélet tábla osztja. Alappal vette tehát figyelembe a R. 17. számú mellékletében felsorolt értékeket.

Az ítélet tábla végül rámutat az alábbiakra:

A Vtv. 22. § (1) bekezdése és 24. § (1) bekezdése a vadaskert, illetve a vadaspark fogalmát – benne létesítésük célját – eltérően határozza meg. A jogszabályi rendelkezések egybevetéséből sem vonható le okszerű következtetés arra, hogy jogalkotói tévedés, jogszabályszerkesztési hiányosság lenne az, hogy a Vtv. 9. § (4) bekezdése a főszabály alóli kivételek között nem tartalmazza a vadaskert fenntartójával kötött megállapodást. A törvényhely módosított, 2017. március 1-től hatályos szövege szerint a vadaskertben, a vadasparkban, a vadfarmon és az apróvad tartó- és szaporítótelepen (továbbiakban együtt: zárt téri vadtartó létesítmény) jogszerűen tartott vad – a vadászatra jogosulttal kötött eltérő megállapodás hiányában – a zárt téri vadtartó létesítmény üzemeltetőjének tulajdonában van. A módosító törvényhez adott általános és részletes miniszteri indoklás sem tartalmaz ugyanakkor arra utalást, hogy a módosítás célja a korábbi normaszöveg felperesi jogértelmezésnek megfelelő pontosítása lenne. Ezzel szemben a módosító törvény 5. §-ához fűzött indoklás szerint „a törvény a zárt téri vadtartás tekintetében meghatározza, hogy a vadászatra jogosulttal kötött eltérő megállapodás hiányában az üzemeltető tulajdonában van a zárt téren jogszerűen tartott vad, szemben a szabadterületen élő vad állami tulajdonjogával”. Ebből viszont az következik, hogy a jogalkotó szándéka a törvény módosításával a zártkerti vadgazdálkodás szabályainak alapvető átalakítása, a zárt téri vadtartó létesítmény üzemeltetője és a vadászatra jogosult viszonylatában az előbbi számára a korábbiakhoz képest többletjogok biztosítása volt (hasonlóan: Debreceni Ítélet tábla Gf.III.30.224/2016/9.). A Kúria felperes által

hivatkozott Pfv.V.21.776/2012/14. számú határozatával a fenti értelmezéstől eltérő véleményét ugyanakkor részletesen nem indokolta meg.

Mindezek alapján a Vtv. 9. § (4) bekezdését csak az elsőfokú bírósággal egyezően lehet értelmezni, vagyis a törvényi rendelkezéstől való eltérésre csakis a vadaspark esetében van lehetőség, de ez a perben érdemi jelentőséget nem kapott.

A pernyertességi-pervesztességi arányok alapján azt lehet megállapítani, hogy az elsőfokú bíróság – nyilván elírás miatt – tévesen az alperest kötelezte elsőfokú eljárási költség megfizetésére annak ellenére, hogy a felperes túlnyomórészt pervesztés lett. A Pp. 81. § (1) bekezdésének alkalmazásával ezért e rendelkezést az ítéletábra mellőzte és a felperest marasztalta perköltségben.

Módosította ugyanakkor az elsőfokú eljárási költség összegét is. Az elsőfokú eljárásban az alperes 82 %-ban, a felperes 18 %-ban lett pernyertes, ami azt jelenti, hogy a nagyobb arányban pernyertes alperes a keresetben érvényesített követelés, a pertárgyérték ilyen hányadához igazodóan jogosult – főszabályszerűen – elsőfokú eljárási költségre. Az ítéletábra azonban az összeg meghatározásával nemcsak a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontjára, hanem annak (6) bekezdésére is figyelemmel volt, ennek megfelelően a felperes által fizetendő arányos elsőfokú eljárási költség összegét 1.850.000,- Ft-ban állapította meg.

Az eredménytelenül fellebbező felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes jogi képviselőjével összefüggésben a másodfokú eljárásban felmerült költségeit megfizetni, amelyet az ítéletábra a kifejtett tevékenységhez igazodóan határozott meg a pertárgyértéket is szem előtt tartva a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja, (5) és (6) bekezdése alapján.

A felperes köteles továbbá az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illeték megfizetésére az államnak külön felhívásra a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdés és 14. §-a alapján.

Szeged, 2018. április 27.

Dr. Kiss Gabriella s.k.	Bálint Attila s.k.	. Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró